

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه سنه لکی (۶۵) ، الق
اولفی (۳۵) فروشدر .
ممالک اجنبیه سنه لکی (۱۷) ، الق
ایلفی (۹) فرائقدر .

اداره خانه

بابغانی جاده سنده اورخان بك خاننده
نومرو ۲۳-۲۶

اخطارات

آبونه بدلی پیشندر .

§

مسلكه موافق آثار مع المحتویه قبول
اولنور . درج ایدیلمه بن یازیلر
اعاده اولوعاز .

سیرتنامه

سیرتنامه

دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفتلق مجموعه اسلامییه در

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و معبر مسئول : ع . اشرف اویب

جلد ۲ - ۹

۲۱ شباط ۱۳۲۸

پنجشنبه

۲۸ ربیع الاول ۱۳۳۱

عدد ۵۲ - ۲۳۲

یوقدر. بو، ینه راسیونالیستلرک بکنه بیله چکی بر وظیفه مبدئین باشقه بر شی دکدر. منفعت مبدئی قبول ایدنلرک سائق اعمالی منفعت عاجله اولدینی ایچون آنلرجه مأمون الغائله اولمق شرطیله هر منفعت عاجله مقبولدر و خیر مطلوبدر. منفعت اخروییه سوداسنده بولسان - تربیه روحیه سی اکسیک دیدیکمز - بو مسلمانلر ایسه بو منفعت اخروییه ملاحظه سیله برابر بوتون کائناتی بر نظام بدیع اکمل اوزره یارادان، و بومیانده نوع بشر ایچونده سعادت دنیویه و اخروییه سی کافل و فطرت اصلیه سنه اک موافق اولان قوانینی وضع ایدن ذات اجل و اعلانک امرینه انقیادی دوشونورلر که نتیجه الامرینه عمللرینک مقتضیسی بر خیر محض اولمش اولور. و راسیونالیستلرک السانلری مکلف طوتمق ایسته دکلری مشهور قاعده کلیه یه تمایله موافق حرکتده بولونمش اولورلر.

احمد نعیم

اسلامده فن و فلسفه

بشنجی عصر هجریه مصر

ابن یونس . - بشنجی عصر هجریه مصرده ظهور ایدن مشاهیر ارباب فندن بری ده (ابوالحسن علی بن سعید الصدفی) در . مشارالیه تاریخ فنونده ابن یونس عنوانیه اشتهار ایلشدر . فن هیئت ابن یونسک تعب ناپذیر مساعی و رصداتنه ابدیاً مدیوندر . ابن یونس هجرت نبویه نك ۳۸۵ هجری سنه سنده مقام حکومتده کچن ملوک فاطمیهدن حاکم بامرالله زماننده مصرده پک زیاده شهرت قازانمشدی . حاکم نامنه اتحاد ایتمش اولدینی (زیج حاکمی) عنوانلی اثری هیئتشناسان جهان آره سنده پک معروف ، پک قیمتدار آثار مخلده دندر .

(زیج حاکمی) دورت بویوک جلددن مرکب بر اثر معظم اولوب معلوم اولان زیج لریک اک صحیح و اک مکملی اولدینی آوروپا هیئتشناسانی طرفندن اعتراف ایدلمکده در . علوم ریاضیه ده کی مهارت و ملکه سی ده زماننده کی ریاضیونک تحت تصدیقنده ایدی . اساساً عصر مزه قدر انتقال ایده بیلن و اقتدار ودهاسنک ابدنمون برر آبدن قیمتداری اولان آناری بو حقیقتک پایدار شاهدلریدر .

ابن یونس ، آوروپاده اک زیاده شهرتکبر اولان اعظم فضلالی اسلامیه دن بریدر . زیجی آوروپا کتبخانه لرینک همان اکثریسنده بر موقع احترام اشغال ایدیور . ابن یونس حیاتی ترقیات فنییه وقف ایتمش اجله فضلالدن صایلیر . عمرینی کاملاً رصدخانه لرده کچیرمشدر . کچه کوندوز (جبل مقطم) ده حرکات کواکی رصد ایتمکه مشغول اولوردی . بر جوق آثار تألیفنه موفق اولمش ایسه ده بو کتابلردن اخلافه - مع التأسف - انجق بر قاج عددی انتقال ایده بیلمشدر . چونکه وفاتنده آثارینی توارث ایدن اوغلی ، علم و عرفاندن بی نصیب ،

سفییه و در بدر بر حایلار چیقده یغندن بدرینک جهانلر ده کن کتابلرینی بر قاج مانعر مقابله صابونجیلره صائمش و بوسورتله ارباب فن نظرنده بی پایان بر قیمتی حائز اولان بو کتابلر ، قدر ناشناس اللرده نحو و تلف اولمشدر . ابن یونس هجرتک ۳۹۹ سنه سنده ارتحال ایلشدر . حیاتی کاملاً مطالعات ، رصدات و تألیفاتده حصر ایتمش اولدیغندن قیافته او درجه اعتنا کوسترمزدی . زیجی آوروپا ارباب هیئتندن آراغو ، دالامبر و فلاماریون کی اعظامک مظهر تقدیر و ستایشی اولمشدر .

ابن یونس ، (ضرار) نامنده ملحد بر سر سرینک تلقینایله اولای دعوائی نبوت و بالآخره داها زیاده ایلری کیده رک ادعای الوهیت ایده جک درجه لرده آثار جنت کوسترمش اولان (حاکم بامرالله) زماننده کلیوبده قدر شناس حاکمی فن و معارف بر حکمدار عارف زماننده ظهور ایتمش اولسیدی ؛ مؤلفات موجوده سنه نظراً ؛ جهان معرفته داها پک چوق و پک قیمتی آثار علمیه براقه جنی شبهه سزدی . نه چاره که بوزنکین دهه ، چوراق بر محیطه دوشمش ، عقیم بر زمانده یتمش اولدیغندن مستعد اولدینی درجه ده انکشاف ایده مه مشدر .

* *

ابن رضوانه . - ساحه فنده ثبات و متانت ، عزم و همت کی تزلزل ناپذیر سجیه لرله ایلریله یین ذواتک نه قدر خارقه نما موفقیتانه مظهر اوله بیلدکلرینی ابن هیثم طرفندن کتبخانه جهانیه یادکار بر اقلمش اولان قیمتدار مؤلفات عدیده پک کوزل اثبات ایدر .

بشنجی عصر هجریه نیلک ساحل رنگیننده طلوع ایدن ابن رضوانه ، بوسجیه لری حائز دیگر بر نمونه کی کوستریله بیلیر . شبهه سز ، ابن رضوانک ، ابن هیثم درجه سنده بروسعت عرفانه مالک اولدینی ادعا ایده جک دکلز . چونکه ابن هیثم ، فرط ذکاسی ، رسانت محاکمسی ، هر فنده کی وسعت و قوفیله بر خارقه فن ایدی . ابن رضوان ایچون ؛ بو خصوصده ؛ ابن هیثم هیچ بر صورتله مقیاس عد ایدیه مز .

فقط ، ابن رضوانک ده فقر و سفالت کی نه زیجی احتیاجلر ، پیراندیریجی یوقسوللقلر آلتنده ؛ عزم و متانتنه بر آن خلل کلمکسزین ؛ متمادیا چالیشه رق ؛ نهایت عصرینک اک حاذق بر طبیی اوله جق درجه لره ارتقا ایتسی ؛ البته شایان تقدیر مزیتلردندر . ابن رضوان ، تاریخ طبابتک عرض ایتدیکی سیالرک اک نجیب ، اک عزمکار نمونه لرندن بریدر . در دنجی قرن هجری او ایزنده یعنی تقریباً میلادک ۹۸۰ تاریخلرینه طوغری مصرده کائن (جیزه) قصبه سنده تولد ایلشدر . تاریخ ارتحالی هجرت نبویه نك ۴۵۳ هجری سنه سنه تصادف ایدر . مشارالیه تاریخ طبده ابن رضوان کنبه سیله اشتهار ایتمش ایسه ده اصل اسمی (ابوالحسن علی بن رضوان بن علی بن جعفر) در .

ابن رضوان ، بالذات یازدینی ترجمه حاننده سرگذشت حیاته دائر اولدقجه تفصیلات ویرمشدر . علم نجومده اختصاص

تألیفاتده بولندم. یازدیغ کتابلرک بعضیلرینی صاتیور بعضیلرینی ده حفظ اییدیوردم .

ابن رضوانک فن طبی کیمدن تحصیل ایتمش اولدینی معلوم دکلدر. ابن ابی اصیبعه بیله بوبابده معلومات مقنعه ویره میور .

ابن رضوان ، تتبع و مطالعه نیک تدرسدن زیاده فائده دار اولدینی اعتقادنده بولدیغندن مشار الیهک مبادی طبی تعلم ایتمکدن سوکره بالآخره مطالعات و تتبعات ذاتیه سیله اودرجهیه واصل اوله بیلمش اولدینی قبول ایتمک مجبوریتنده یز . مناظرات وردیه لرند کوستردیکی آمانزلق ، راضی ، حنین و ابوالفرج طیب کبی آباء طبه قارش ایتمدیکی هجوملرده کی شدت ، صرف ذاتی اولان تتبعات و مطالعات منزویانه سنک ایجابات طبیعه سندن اولسی محتملدر .

ابن رضوان ، معاصری بولنان حکما و اطبایه هر خصوصده معارض اولدیغندن صورت دائمده کندیلرله مباحثات و مناظراتده بولنوردی . معاصرلرندن و مشاهیر اطبان ابن بطلان ایله آرله رنده برچوق مناقشه لرکچمشدر . مناظرات مذکوریه دائر بر ایکی ده رساله یازمشدر .

ابن رضوان ، خلیفه حاکمه انتساب ایتمش اولدیغندن مشارالیه طرفندن عهدیه سنه رئیس الاطبا عنوانی توجیه ایتمشیدی . کنیدیسی اسکی قاهره جوارنده برخانهده اقامت ایدرمش . ابن ابی اصیبعه ؛ اون اوچنجی عصر میلادیده ، ابن رضوانک و قتیله او طورمش اولدینی بوخانهک آثار باقیه سنی زیارت ایتمدیکی روایت اییدیور .

ابن رضوانک ایام حیاتیه سنه عاند صوک دورلر مشارالیهک متانت و قوه دماغیه سنی صارصه جق برحادثه ایله تشوش ایتمشدر . شویله که :

هجرت نبویه نیک ۴۴۵ نجی سنه سنده مصرده بویوک بر قحط ظهور ایتمش و متعاقباً میدانه چیقان و با خسته لغنی اورته لغنی دهشت ایچنده بر اقمشیدی . بو قورقونج و ساری علت ؛ ایرتسی سنه یه قدر دوام ایده رک ؛ پک چوق نفوسک بقعر عدمه یووارلانمسنه سبب اولمشیدی .

برحاله که بلا وارث و فات ایتمک لری جهته تروتلری بیت الماله قالان اشخاصک عددی سکسان بیکه بالغ اولمش و میراثلرینه قونان خلیفه مستنصر ، پک زیاده تروت و سامان اکتساب ایلمشیدی . بو مدهش قحط بر قاج سنه دوام ایتمدیکنندن برا کککک الی آلتونه چیقمش اولدینی و انسانلرک بر برلرینی بیدک لری مورخینک جمله بیاناتندندر .

بوفلاکت اثناسنده ایدی که ابن رضوان ده یتیم و بیکس برچوچنی تحت حمایه سنه آله رق اونی آغوش سفالته دوشمکدن قورتارمشیدی .

نه چاره که فطره سفیل ، اخلاقاً رزبل اولان بوچوچوق حقنده کوستریلن لطفه هانتله مقابله ایده رک ابن رضوانک اووقته قدر بربکدیرمش اولدینی بیکر می بیک دیناری چاله رق فرار ایتمش و برداها کورنجه مشدی .

ابن رضوان بووقعه اوزرینه ؛ فرط تأثرندن عقلنی غائب ایتمش و آز برمدت سوکره سکسان یاشنه قریب اولدینی حالده وفات ایلمشدر .

ابن رضوانک ، ابن سینا ، راضی ، علی بن عیسی درجه سنده حذاقت طبیعه سی یوقدر . ابن رضوان بونلره قیاساً ایکنجی درجهده برهکیم

فوق العاده سی اولدینی جهته طوغدینی اناده نجومک صورت قرانی حقنده ؛ بالآخره تدقیقاتده بولنهرق ؛ تولدی زماننده کونشک ، دلو برجنده ، قمرک ، عقرب ، زخلک ، قوس ، عطاردک ، جدی ، مریخ و مشترینک دلو ، زهره نیک ایسه ینه جدی برجلرنده اولدیلرینی حساب ایتمشدر . ابن رضوانک سرگذشت غریبینه کندی یازیلرندن کسب اطلاع اییدیورز .

مشارالیهک پدری فروغیقله مشغول فقیر بر آدم ایتمش . اون یاشنه قدر (جیزه) ده پدرینک نزدنده قرائت و کتابتی اوکرندکدن سوکره قاهره هجرت ایتمش و اون آتی یاشندن اعتباراً بوراده علوم طبیعه و فلسفیه تحصیلنه باشلامش . ابن رضوان اولجه علم نجوم ایله اوغراشیرمش . بالذات یازمش اولدینی ترجمه حالنده دییورکه :

(هر انسانک برصنعتی ، بر مسلکی اولق ایجاب ایدر . طبابت ، هم انسانک کندی شخصی ، هم ده ابنای جنسی ایچون فائده لی برمسک اولدیغندن بنده طبابتیه انتسابی قرارلاشدره رق علوم طبیعه مطالعه و تحصیلنه قویولدم . اساساً ولادتم اثناسنده کواکبک طرز قرانی ده بومسلکه انتساب ایده جکمه دلالت اییدیوردی . فقط ، صوک درجه فقیر ، وجداً بیکس اولدیغندن تحصیل و مطالعه یه دوام ایده بیلمک ایچون اقتحامی مشکل موانعه معروض قالیوردم . علم نجوم تدریس یله مدار معیشتی تأمین ایتمک چاره سنی دوشوندم . بو سایه ده ممکن مرتبه کینه بیله جک قدر برشی قازانیوردم . اوتوز ایکی یاشمه قدر کیجه کوندز بو صورتله تتبع و مطالعه یه دوام ایتم . بو تاریخندن اعتباراً

معیشت خصوصنده آرتق مشکلاته معروض قالدیم . طبابت سایه سنده هر تورلو رفاهه مظهر اولمشدم . قازانجمله بول بول تأمین معیشت ایتمکدن ماعدا فضله یاره بیله قالیوردی . مصارف ضروریه حیاتیه می تنظیم ایده رک اعاشه مدن فضله قالان مبالغک بر قسمنی فقرا و عجزیه تخصیص و بر قسمنی ده آتیاً محتمل الظهور اولان احوال فوق العاده ایچون بر طرفده حفظ ایتم ، هر کونکی ایشلریمی تسویه و خسته لر می تداوی ایتمکدن سوکره طرز تداوی و ویردیکم علاج لری دوشونورونتا یچنه انتظار ایدردم . او کونکی تداویمک حسن تأثیرینی کوریرسه ممنون اولور ،

یا ککش برشی اولمش ایسه برداها بویله برخطایه دونهامک ایچون کوزمی آچاردم . حکماء قدیمه نیک علم اخلاق حقنده کی اثرلرینی تدقیق و خلاصه ایده رک بش جلد کتاب یازدم . بونلردن باشقه بقراط (Hypocrate) ،

جالینوس (Galiene) ، دیوسقوریدس (Dioscorides) ، روفوس (Rufus) اوربیا (Orbiase) ، پول ده ژین (Paule d'épine) ، و راضی کبی ذواتک اثرلرینی ده تدقیق و تتبع ایده رک بونلر حقندهده برچوق شرحلر تألیف ایتم .

بطلمیوس (Pétolémée) ، افلاطون (Platon) ، آرسطو - طالیس (Arestote) ، آفرودیسیاس (Aphrodisias) ، تمیسیتوس (Thémistius) و فارابی کبی اعظمک کتابلرینه دائره

بطلیموس (Pétolémée) ، افلاطون (Platon) ، آرسطو - طالیس (Arestote) ، آفرودیسیاس (Aphrodisias) ، تمیسیتوس (Thémistius) و فارابی کبی اعظمک کتابلرینه دائره

بطلیموس (Pétolémée) ، افلاطون (Platon) ، آرسطو - طالیس (Arestote) ، آفرودیسیاس (Aphrodisias) ، تمیسیتوس (Thémistius) و فارابی کبی اعظمک کتابلرینه دائره

- ٧ - كتاب الاصول في الطب .
 ٨ - رسالة في علاج الجذام .
 ٩ - كتاب التتبع لمسائل حنين .
 ١٠ - النافع في كيفية تعليم صناعة الطب .
 ١١ - تفسير مقالة الحكيم فيتاغورس في الفضيلة .
 ١٢ - مقالة في الرد على افرايم وابن زرعه في الاختلاف في الملل .
 ١٣ - مقالة في دفع المضار عن الابدان بمصر .
 ١٤ - انتزاعات شروح جالينوس لكتب بقراط .
 ١٥ - كتاب الانتصار لارسطوطاليس .
 ١٦ - تفسير ناموس الطب لبقراط .
 ١٧ - تفسير وصية بقراط المعروفة بترتيب الطب .
 ١٨ - كلام في الادوية المسهلة .
 ١٩ - كلام في عمل الاشربة والمعاجين .
 ٢٠ - التعاليق الطبية .
 ٢١ - تعاليق في صيدلة الطب .
 ٢٢ - تعليق من كتاب فوسيدونيوس في اشربة لذيدة للاصحاء .
 ٢٣ - فوائد من كتاب فيلغريوس في الاشربة النافعة اللذيدة في اوقات الامراض .
 ٢٤ - مقالة في الباه .
 ٢٥ - مقالة في مذهب بقراط في تعليم الطب .
 ٢٦ - مقالة في الطريق الى احصاء عدد الحيات .
 ٢٧ - مقالة في علاج صبي اصابه المرض المسمى بداء الفيل وداء الاسد .
 ٢٨ - كتاب في حل شكوك الزاري على كتب جالينوس .
 ٢٩ - رسالة في ازمنة الامراض .
 ٣٠ - مقالة في الاورام .
 ٣١ - كتاب في الادوية المفردة .
 ٣٢ - مقالة في شرف الطب .
 ٣٣ - رسالة في الكون والفساد .
 ٣٤ - مقالة في سبيل السعادة .
 ٣٥ - رسالة في بقاء النفس بعد الموت .
 ٣٦ - مقالة في فنية الفلسفة .
 ٣٧ - مقالة في بقاء النفس على مذهب افلاطون وارسطوطاليس .
 ٣٨ - مقالة في حل شكوك يحيى ابن عدى المسماة بالخرسات .
 ٣٩ - مقالة في الحر .
 ٤٠ - مقالة في بعث نبوة محمد من التوراة والفلسفة .
 ٤١ - مقالة في ان في الوجود نقط وخطوط طبيعية .
 ٤٢ - مقالة في حديث العالم .
 ٤٣ - مقالة في اكتساب الحلال من المال .
 ٤٤ - مقالة في الفراق بين الفاضل من الناس والسديد والعطب .
 ٤٥ - مقالة في كل السياسة .
 ٤٦ - رسالة في السعادة .
 ٤٧ - مقالة في الاعتذار عما ناقض به المحدثين .
 ٤٨ - مقالة في توحيد الفلاسفة وعبادتهم .
 ٤٩ - كتاب في الرد على الرازي في العلم الالهي واثبات الرسل .
 ٥٠ - كتاب المتعمل من المنطق في العلوم والصنائع .
 ٥١ - رسالة في الهيولاء .
 ٥٢ - كمال الكامل .
 ٥٣ - السعادة القصوى ناقص .
 ٥٤ - كتاب فيما ينبغي ان يكون في ناحوت الطب .
 ٥٤ - مقالة في هواء المصير .
 ٥٦ - مقالة في مزاج السكر .
- عد اوله بيلور . مسلكداشلرينه ، بر جوق نصايحه بولمش در .
 ابن رضوان طب الله اشتغال ايدن ذواته اوصاف آتية نك بولنسي لازم اولديغني سويليور :
 ١ - طيب فكراً وبدناً صاعلام وزنده اولملى .
 ٢ - بدنى واليبسه سنى تميزطوتلى . وقور ونظافته اعتنا كاربولنملى .
 ٣ - خسته لرينك اسرارينى كتمه اهتمام كوسترملى وخسته .
 لقلرينه دائر اوتوده بريده افشا آتده بولمقدن حذر ايتلى .
 ٤ - آله جنفى اجرتى دكل ، منحصرأ خسته لرينك شفاياب اولملى چاره سنى دوشونملى وفقرانك تداويسى خصوصنده زنكينر قدر بلكه داهها زياده اعتنا كار طاوراملى .
 ٥ - طيب متمادياً تبعات ومطالعه يه دوام ايدره ك ؛ ممكن اولديغني قدر ؛ چوق عالم ، ممكن اولديغني نسبتده هم جنسه چوق فائدهلى اولغه چالشملى .
 ٦ - هكيمك قلبى تميز وهردرلو احتراصات عاديه دن عارى اولملى . كيرديكى خانه لرده قادينلره ، مزينات وتجملات بيتيه قارشى انظار حريصانه فيرلا تمقدن صوك درجه اجتناب ايتلى واحترافات سفيله مغلوب اولماغه چالشملى .
 ٧ - طيب امين وصادق اولملى . ياره واحترافات مغلوب اوله رق هيچ برصورتله هيچ بر كيمسه يه زهرلى معالجات ويرمه مى وبوكى علاجلرك تركيب وصورت ترتيبى خلقه سوله ميملى ، اسقاط جنين تبتدن نوقى ايتلى ، دشمنلرينك تداويسنده بياله دوستلرى قدر اهتمام كوسترملى در .
 ابن رضوان ، بدنى تشكيل ايدن عضولردن ، جهازلردن هر برى وظيفه سنى حسن ايضا ايدرسه بدنك حال صحتده اوله جغنى بياندن صوكره وجودك هر تورلو امراضدن مصون اولوب اولديغنى آكلايه بيلمك اچون نه صورتله معاينه ايجاب ايدم چكنه دائر اوزون اوزادى به تشرىحاته كيرينك كمدده در .
 ابن رضوانك توصيه ايتديكى طرز معاينه ؛ طبك بوكونكى ترقياته نظرأ ؛ اليوم اطبانك اجرا ايتدكلرى اصول معاينه نك هان عيني اولديغنى كويليور . مشاراليهك يتمش قدر تاليفاتى واردر . تاليفات مذكورنك قسم اعظمى فلسفه ، وطبايته تاندر . حكماء قديمه دن بقراط وبالخاصه جالينوسك كتابلرينه بر جوق شرحلر يازمشدر . بوكتابلردن بعضيلرى زمامزه قدر انتقال ايدم بيلمشدر . مذاهب ، اديان ومسالك فلسفيه حتمه ده متعدد اثرلرى واردر . مؤلفاتندن بعضيلرينك اسملرينى بوجه آتى درج الديوورز :
 ١ - شرح كتاب الفرق لجالينوس .
 ٢ - تعليق من كتاب التيمى في الاغذية والادوية .
 ٣ - شرح كتاب الصناعة الصغيرة لجالينوس .
 ٤ - شرح كتاب النبض الصغير لجالينوس .
 ٥ - شرح كتاب جالينوس الى اغلوتن في التانى لشفاء الامراض .
 ٥ - شرح كتاب الاستفسات لجالينوس .
 ٦ - شرح بعض كتاب الزاج لجالينوس .

بورایه قاپانهرق عالمه سیله بیله پک آزمشغول اولورمش . مشسار الیهک
زوجه سی بو حالندن پک زیاده متأثر اولهرق کتابله قارشو درین
بر قیصقا نجلیق ، انظفانا پذیر بر کین بسلامش . بو کین سو قیله زوجنک
وفاتنده بوتون کتابلرینی ده رله یوب طوبلایهرق حوضه آتمش و بو
صورتله کتابلردن اخ انقام ایتمش ایش ؟ ...

ابن ابی اصیبعه (کتاب الانباء) عنوانلی اثرنده بو روایتی تصدیق
و حوضه آتیه رق بوزولمش اولان بو کتابلردن بمضیلری بالذات
کورمش اولدیغنی بیان ایدیور . ابن فاتنک قیمتمدار اثرلردن اکثرینک
بو حرص جاهلانه یوزندن محو وضایع اولدیغنی ششمه سزدر . آثار
متبایه سندن مشهور اولهرق بر وجه آتی بش قدر مؤلفاتی واردر :

۱. — کتاب الوصایا والامثال
۲. — الموجز من محکم الاقوال
۳. — کتاب مختار الحكم ومحاسن الكلم
۴. — کتاب البداية فی المنطق
۵. — کتاب فی الطب

بشنجی عصر هجریده مصر ارباب فن و حکمتی آرهنده (اسحق
بن یونس) کده مشهور سیالردن اولدیغنی آکلاشیلیور . مشارالیه علوم
حکمییه ، طبیعییه ، فلسفییه و طبیعه ده پک زیاده اشتهار ایلشدی طبک
جهت عملیه سنده پک چوق مهارت و حذاقتی بولدیغنی مزویدر .

***

ابوالقاسم عمر بن علی المرصلی . — ابن ابی اصیبعه ، عمر بن علی
الموصلی دن بحث ایدرکن دییورکه : مشارالیه موصلده تولد ایتمش
مشاهیر کمالین اسلامیه دندر . عملیات طبیعه ده حذاقت و مهارتیه معروف
ایدی . داها موصلده ایکن طبایته اشتهار ایلشدی . بالآخره مصره
هجرتله اوراده اختیار اقامت ایلشدر . عمر ، خلیفه حکم نامنه (المنتخب)
عنوانلی بر اثر اتخاف ایلشدر . بو کتابده امراض عینییه نک صورت
تداویسندن بحث ایتمش و بو خصوصده استعمال اولنهرق آلات
و معالجاته دائر اوزون اوزادی به تشریحاته کیریشمشدر .

عمر بن علی نک ، برده اینمش اولان کوزلرده او به راسیون یا به رق
برده لری آله بیلدیکی محققدر . اون دردنجی عصر میلادی اعظامندن
(نورالعیون) مؤلفی کحال شهیر صلاح الدین ، برده این کوزلرده اجرا
اولنهرق عملیات حقنده کی معلوماتی ، عمر بن علی موصلی نک المنتخبندن
اقتطاف ایتمش اولدیغنی محققدر .

عمر ، مصرده بر چوق اشخاصک کوزلرنده عملیات یا ایش و کافه
سنده موفق اولمشدی . المنتخبده ، او به راسیون (عملیات) ایچون
ایجاد و تطبیق ایتمش اولدیغنی اصول حقنده و استعمال ایتدیکی آلاته
دائر پک مهم ایضاحات و یرمشدر . اسپانیانک اسکوریال کتبخانه سنده
(المنتخب) ک بر نسخه سی موجود و ۸۸۹ نجی نومروده مقید
و محفوظدر .

م . شمس الدین

تعداد ایدیان شو کتابلردن باشقه بن رضوانک اوفاق تفک بعض
رسائل فیه سی و حکماء قدیمه دن بعضیلرینک مؤلفاتنه یازدیغنی تعلیقات
وردیه لرله آثار متفرقه سی اولدیغنی تراجم احوال مؤلفلری طرفندن
بیان ایدیور .

علی بن سلیمان . — بشنجی عصر هجریده ؛ خلفاء فاطمییه دورنده
مصرده یتیمان اکابر ارباب فندن بریسی ده علی بن سلیمان نام ذاتدر .
مشارالیه هیئت ، فلسفه ؛ ریاضیات و طبابتده پک زیاده مشهوردر .
خلفاء فاطمییه دن ، عزیز ، حاکم ، الظاهر زمانلرنده پک زیاده شهرت
قازانمشدی . اخلافه یادکار بر اقدیغنی مؤلفاتی میاننده مشهور اولانلری
بروجه آتیدر :

۱. — اختصار کتاب الحاوی فی الطب
۲. — الخواص الطبیة المنترعة من کتب بقراط وجالینوس وغیرها
۳. — کتاب التعالیق الفلسفیة
۴. — مقالة فی ان قبول الجسم التجزأ لا یثقی ولا یتهی الی ما تجزأ
۵. — تعدید شکوک تازم مقالة ارسطوطالیس فی الابصار و تعدید شکوک
فی کواکب الذنب

ابن ابی اصیبعه علی بن سلیمانک (کتاب التعالیق الفلسفیة) عنوانلی
اثرینی ، ۴۱۱ تاریخنده حلبده یازمش اولدیغنی مؤلفک خط دستیه
محرر بر نسخه سنک مطالعه سنه استناداً بیان ایتکده در .

ینه ابن ابی اصیبعه نک روایتنه نظراً (الخواص الطبیة المنترعة من کتب
بقراط وجالینوس وغیرها) عنوانلی کتاب درت بویوک جلددن مرکب
ایمش . ابن اصیبعه ؛ بو کتابک ؛ مؤلفک خط دستیه محرر نسخه لرینی
بالذات کورمش اولدیغنی ادعا ایدیور .

امیر محمود المرزیه ابوالوفاء بهسمرین فایک . — ابوالوفاء مذسوب
اولدیغنی امراء مصریه آرهنده لم و عرفانییه اشتهار ایتمش بر سیما
نجابت پناهدر . حکمت ، فلسفه ، طب ، علوم ریاضیه و منطق ده
حیرتبخشا بر اقتداره مالکدی . مجلس عرفانی عرفا و فضلالی
عصرک ملازمتمکاهی ایدی . مشارالیه ، ارباب علم و عرفانی ،
اصحاب هنر و صنایعی حمایه و تشویق صورتیه فنون و صنایعک ترقیاته
پک چوق خدمت ایتمشدر . کنده سنده بالذات علوم حکمییه و فلسفییه
تدریس ایدردی . درسخانه عرفاننده پک چوق ذوات اکتساب
فضل و معرفت ایتمشدر . مشاهیر اطیادن (ابوالخیر سلامه بن حون) ،
ابن فاتنک یتشدرمش اولدیغنی فضلالدن بریدر .

یازیسی پک کوزل اولدیغنی ایچون حکماء قدیمه نک اثرلرینی استنساخ
ایدهرک کتبخانه سنه طولیدردی . ابن فایک کتبخانه سی ؛ اوزمانده
دارالکتبلری پک زنکین اولان ؛ مصرک المشهور کتبخانه لرندن
بریسی ایدی .

واسع صالونلر ، متعدد اوطه لرندن مرکب اولان بو کتبخانه ،
الکادریه کتبخانه سنه مالامال اولدیغندن ارباب تتبع حل مشکلات
ایچون هر وقت بورایه مراجعت ایدرلردی . کنده سی بوتون اوقاتی
بو کتبخانه ده مطالعه و تحریر آثارالیه امرار ایدر ، کیجه کوندوز